



**REPUBLIKA E SHQIPËRISË
-AUTORITETI I KONKURENCËS-
Komisioni i Konkurrencës**

Nr. _____ Prot.

Datë __/__/2010

VENDIM

Nr.146 , datë17.06.2010

**“Për
mbylljen e procedurës së hetimit paraprak në tregun e prodhimit dhe tregtimit
të bukës në Qarkun e Korçës”**

Komisioni i Konkurrencës, me pjesëmarrjen e:

- | | | |
|-----------|-------------|---------|
| • Lindita | MILO (LATI) | Kryetar |
| • Servete | GRUDA | Anëtar |
| • Koço | BROKA | Anëtar |
| • Rezana | KONOMI | Anëtar |

Në mbledhjen e tij të datës17.06.2010, shqyrtoi çështjen me:

Objekt: Shqyrtimin e raportit të hetimit paraprak në tregun e prodhimit dhe tregtimit të bukës në Qarkun e Korçës.

Baza ligjore: Ligji Nr. 9121, datë 28.7.2003 “Për mbrojtjen e konkurrencës”, neni 24, shkronja d, neni 26, dhe neni 45/2.
Ligji Nr. 8485 datë 11. 11. 1999 “Kodi i procedurave administrative”

Komisioni i Konkurrencës pasi shqyrtoi raportin e grupit të punës “Mbi hetimin paraprak në tregun e prodhimit dhe tregtimit të bukës në Qarkun e Korçës” të paraqitur nga Sekretariati i Autoritetit të Konkurrencës, dhe relacionin përkatës të Sekretarit të Përgjithshëm të Autoritetit të Konkurrencës,

KONSTATOI:

I. PROCEDURA E NDJEKUR:

1. Bazuar në informacionin e marr nga media mbi rritjen e çmimit të bukës në Qarkun e Korçës, Sekretari i Përgjithshëm, mbështetur në nenin 42 të Ligjit Nr. 9121, datë 28.07.2003 “Për mbrojtjen e konkurrencës” (këtu e si vijon Ligji),

vendosi për hapjen e hetimit me anë të Vendimit Nr. 9, datë 18.05.2010 “Për hapjen e procedurës së hetimit paraprak në tregun e prodhimit dhe tregtimit të bukës në Qarkun e Korçës”, për të vërtetuar ekzistencën ose jo të një marrëveshje të ndaluar në kuptim të Ligjit.

2. Në vazhdim të procedurës, për mbledhjen e fakteve dhe të dhënave të nevojshme në lidhje me hetimin, bazuar në nenin 34 të Ligjit Nr. 9121, datë 28.07.2003 “Për mbrojtjen e konkurrencës”, nga Sekretariati u kërkuar të dhëna dhe informacione nga: Drejtoria Rajonale e Tatimeve Korçe, Bashkia Korçë, Kolonjë, Pogradec dhe Devoll.
3. Në bazë të nenit 35 dhe 36 të Ligjit Nr. 9121, dt 28.07.2003 “Për mbrojtjen e konkurrencës” dhe autorizimit të Komisionit të Konkurrencës Nr. 218, datë 18.05.2010 “Autorizim Inspektorësh”, Grupi i Punës gjatë periudhës së hetimit kreu disa inspektime në ndërmarrjet që operojnë në tregun e prodhimit dhe tregtimit të bukës në Qarkun Korçë.
4. Më datë 31.05.2010 u organizua një seancë nga Komisioni i Konkurrencës me prodhuesit dhe tregtuesit e bukës në Qarkun e Korçës, në të cilën morën pjesë disa prej tyre. Organizimi i seancës u bë me qëllim identifikimin e faktorëve që ndikojnë në nivelin e konkurrencës në tregun përkatës objekt hetimi.
5. Gjatë seancës pjesëmarrësit deklaruan se pas inspektimeve dhe njohjes me Ligjin për mbrojtjen e konkurrencës, kanë reaguar duke bere ulje te çmimeve, ne mënyre te pavarur nga njeri tjetri. Ato deklaruan se çmimi i këtij produkti në raport me peshën është më i ulët, i krahasuar me rrethet e tjera te Shqipërisë. Gjithashtu ato u angazhuan te marrin përsipër te veprojnë në respektim të rregullave të konkurrencës.
6. Në përfundim të hetimit Sekretariati hartoi dhe paraqiti pranë Komisionit të Konkurrencës raportin “Mbi hetimin paraprak në tregun e prodhimit dhe tregtimit të bukës në Qarkun e Korçës”.

II. VLERESIMI I KONKURRENCËS NE TREG

II.1 Përcaktimi i tregut përkatës

7. Produktet që duhet të përfshihen në tregun përkatës dhe kufijtë gjeografikë të atij tregu, përcaktohen në varësi të hapësirës në të cilën klientët mund të zgjedhin shumë lehtë midis produkteve të zëvendësueshme, ose furnitorët mund ta kenë të lehtë furnizimin e këtyre produkteve alternative.

II.1.1 Tregu i produktit

8. Ne baze te informacionit te ofruar nga ndërmarrjet qe u inspektuan, ne termin “buke” përfshihen një sërë produktesh nga buka masive (e bardhe, e zeze), buke thekre, e deri tek simite dhe franxholle, te cilat konsumatori i gjen si te zëvendësueshme. Megjithatë ky treg i produkteve të bukës mund të ndahet në:
 - ✓ Buka masive (që në shumë raste mund të jetë edhe bukë e prerë në fetë) e cila prodhohet në fabrikat e bukës dhe furrat e bukëpjekësve dhe tregtohet në mini-markete dhe pikat e tyre te shitjes me pakicë. Kjo lloj

- buke zë pjesën më të madhe të tregut (70-80% te tregut) pasi preferenca e shumicës se konsumatorëve është për këtë lloj buke.
- ✓ Produktet e tjera (franxholle, simite, bukë thekre e për hamburger etj)

II.1.2 Tregu gjeografik

9. Tregu gjeografik shtrihet në qytetet e Korçës, Kolonjës dhe Bilishitit pasi prodhuesit e bukës masive e tregtojnë produktin e tyre në këto tre qytete të qarkut të Korçës.

III. SJELLJA E NDERMARRJEVE NE TREG

10. Mbulimi i nevojave sigurohet nga aktiviteti i rreth 43 ndërmarrjeve me objekt të aktivitetit të tyre prodhim dhe tregtim buke. Madhësia totale e tregut për vitin 2009 ka një xhiro rreth 82 milion lekë¹. Ndërmarrjet në tregun përkatës kane një xhiro vjetore nga 2 - 17 milion leke. Shumica e ndërmarrjeve zëne 1-5% te Tregut Përkatës.
11. Gjatë inspektimeve të kryera ndaj ndërmarrjeve që operojnë në tregun e prodhimit dhe tregtimit të bukës masive në Qarkun e Korçës u konstatua se disa operatorë, me vullnetin e tyre, kanë rritur çmimet për një periudhë kohore rreth 4 ditë, duke reaguar pas ndërhyrjes së Autoritetit të Konkurrencës, me ndryshimin e sjelljes në treg duke rivendosur konkurrencën.
12. Nga inspektimet dhe sipas deklarimeve të prodhuesve të bukës masive, që morën pjesë në seancë, u konstatua se nuk ekziston një shoqatë vetëm për bukëpjekësit.
13. Gjatë inspektimeve ndërmarrjet u treguan shume bashkëpunuese me Autoritetin e Konkurrencës, për rivendosjen e konkurrencës ne treg, gjë e cila u pasqyrua edhe ne sjelljen e tyre pas inspektimeve të Autoritetit të Konkurrencës në Qarkun e Korçës.
14. Gjatë seancës së organizuar nga Autoriteti i Konkurrencës, pjesëmarrësit deklaruan se janë angazhuar të veprojnë ne menyre te pavarur ne treg duke respektuar rregullat e konkurrencës së lirë dhe efektive në vijim.

PËR KËTO ARSYE:

Komisioni i Konkurrencës, në mbështetje të nenit 24, shkronja d) dhe 45 paragrafi 2, të Ligjit Nr .9121, datë 28.7.2003 “Për mbrojtjen e konkurrencës”,

¹ Burimi; Te dhenat e Drejtorisë Rajonale të Tatimeve, Korçë

V E N D O S I:

1. Mbylljen e procedurës së hetimit paraprak në tregun e prodhimit dhe tregtimit të bukës në Qarkun e Korçës.
2. Pranimin e angazhimeve të palëve për rivendosjen e konkurrencës në treg.

Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

KOMISIONI I KONKURRENCËS

Servete GRUDA

(_____)

Anëtar

Koço BROKA

(_____)

Anëtar

Rezana KONOMI

(_____)

Anëtar

Lindita MILO (LATI)

KRYETAR

MENDIMI I PAKICËS

Lidhur me Vendimin e Komisionit të Konkurrencës Nr.146, datë 17.06.2010 “Për Mbylljen e procedurës së Hetimit Paraprak në Tregun e Prodhimit dhe tregtimit të Bukës në Qarkun e Korçës”, kam mbajtur qëndrim kundra si lidhur me argumentat hipotetikë të pjesës arsyetuese të tij, ashtu dhe lidhur me piken 2 të dispozitivit të këtij vendimi, me arësyetimin e mëposhtëm :

I-Lidhur me Hetimin e këtij tregu jam shprehur për mbylljen e tij dhe kam pershendetur qëndrimin bashkepunues të ndermarrjeve të ardhura në seancën konsultative me Autoritetin e Konkurrencës. Nderkohe gjatë gjithë mbledhjeve të Komisionit kam shprehur rezerva serioze për Raportin Hetimit Paraprak në Tregun e Prodhimit dhe tregtimit të Bukës në Qarkun e Korçës, kam shprehur vërejtjet e mia sidomos me çështjen e mosjelljes të provave dhe fakteve, për konkludimin se “grupimi i ndermarrjeve të prodhimit dhe tregtimit të produktit përkatës “bukë” kanë fiksuar çmimin e shitjes së produktit duke shkelur nenin 4, pika 1 gërma a) të Ligjit 9121 “Për mbrojtjen e

Konkurrencës”, pasaktesi te tjera te grupit te punes duke pretenduar “se ndërrmarrjet në hetim kanë reaguar duke bërë ulje të çmimeve” , dhe per rrjedhoje jam kunder trajtes fillesatare pika 2 e dispozitivit sipas te cilit komisioni vendosi miratimin e materialit “Mbi Vleresimin Ligjor te Praktikës se Bashkerenduar te Rritjes dhe Fiksimit te Cmimit te Bukës ne Qarkun e Korces” te shnderruar ne Piken 2 “Pranimin e Angazhimeve te Paleve per Rivendosjen e Konkurrencës ne Treg” dhe “heshtjen” per mos vleresimin e raportit dhe veprimtarise se grupit te Punes dhe Sekretariatit per kete hetim

Përsa i përket raportit, si dhe paraqitjes skematike që ju bë atij nga grupi i Punës në mbledhjen e Komisionit të datës 14.06.2010, u evidentua se grupi i punës, përmes raportit nuk ka qenë në gjendje t’i japë përgjigje shqetësimit të Komisionerëve dhe kryesisht shqetësimit tim në lidhje me problematikën e këtij tregu, perfshire informalitetin e tij. Shqetesues eshte krijimi i precedentit se pa prova dhe fakte, pretendohet per nje marrëveshje të ndaluar, duke i shnderruar grupet e punës dhe veprimtarinë e Sekretariatit të Konkurrencës në një trupe sa jo eficente aq dhe subjektive. Këto qëndrime per fat te keq nga qendrime te rastit janë duke u bërë një dukuri e vazhdueshme. Ky shqetesim i imi nuk është parë i arsyeshem të merret në konsideratë nga anëtarët e tjerë të komisionit, edhe kur menaxhues te Sekretariatit kalojne ne fyerje, duke eliminuar dhe dokumentacionin perkates qe duhej te pasqyronte dhe zbardhte atë.

Kur them per shnedrrimin e Sekretariatit nje trupe jo eficente dhe aq subjektive, mbështetem: a) Në faktin se grupet e punës i shmangen pasqyrimin transparent të veprimtarise së tyre , duke u paraqitur vetem në bllok, pa lënë gjurmë në qëndrimin individual të secilit anetar të grupit hetimor. b) Në vend të bëhet një diagnoze objektive e tregut, duke zbuluar difektet reale të tij, në Raport por dhe qëndrimin përfundimtar insistohet në “marrëveshja e ndaluar” në kuptimin e nenit 4 –te Ligjit Nr ,9121, datë 28.7.2003 “Për Mbrojtjen e Konkurrencës” - Marrëveshje të Ndaluar, pa sjellë prova dhe fakte ose pa interpretuar në mënyrë objektive të dhënat që gjenden në dosjen hetimore.

Mjafton të kujtoj se tregu i bukës ne Qarkun e Korces nga vete natyra e tij dhe numuri i subjekteve që marrin pjesë është një treg që i përket strukturës së tregut me konkurrencës të plotë, dhe nga ndërrmarrjet e marra nën hetim, vetëm 2 ndërrmarrje kishin për vitin 2009 një xhiro zyrtare mbi 8 Milion lekë, ndërsa gjithë të tjerrat me pak se 5 milion lekë xhiro. Ndër këto 2 ndërrmarrje njëra përjashtohet nga hetimi nga grupi i punes ndërkohe qe ndërrmarrja tjetër kishte një fitim zyrtar më të vogël se paga vjetore neto e çdo komisioneri apo e drejtuesve kryesorë të Sekretariatit të Autoritetit. Ky është **“atakimi”** i monopoleve, oligopoleve apo ndërrmarrjeve me fuqi tregu **që sjellin pengimin, kufizimin dhe shtrembërimin e konkurrencës në treg**, nga ana e grupit të punës dhe Sekretariatit c) pretendohet për “marrëveshje të ndaluar” pa dhënë listën kontrete të ndërrmarrjeve që kanë bërë marrëveshjen dhe ato që nuk janë te perfshira ne marreveshje.

Së dyti, në Raportin e Grupit të Punës aludohet për ekzistencën e disa evidencave, sipas të cilave evidentohet një sjellje e bashkrenduar nga disa

ofruetit e mallit të këtij tregu. Në Raportin e Grupit të Punës nuk është evidentuar asnjë evidencë e tillë si provë dhe për më tepër asnjë element që con në krijimin e bindjes se kemi të bëjmë me një marrëveshje të shfaqur në formën e praktikës së bashkrenduar dhe me sjellje që ka cuar drejt fiksimit të cmimit si rezultat i kësaj praktike. **Nga studimi i Raportit të grupit të punës, nga studimi i dosjes hetimore, une u binda për difekte serioze të praktikave të konkurrencës së pandershme dhe informalitetit në këtë treg, por nuk gjeta evidenca dhe prova që vertetojnë një praktikë të bashkërenduar-marreveshje të ndaluar që bie ndesh me nenin 4 të Ligjit pika 1 gërma a) të Ligjit 9121 “Për mbrojtjen e Konkurrencës”,**

Nese koleget janë të bindur për evidencat dhe provat e Grupit të Punës për marrëveshje të ndaluar, në përputhje me kërkesat e nenit 45 të Ligjit nr 9121 “Për mbrojtjen e Konkurrencës” Komisioni duhet të shprehet në këtë vendim për ndalimin e kësaj marrëveshje të ndaluar. Është tautologji që në vend të shprehjes së qartë ndaj një marrëveshje të ndaluar të shprehesh thjesht vetëm për “pranimin e angazhimeve të paleve për rivendosjen e konkurrencës në treg” duke luajtur me interpretimin e paragrafit 1 dhe 2 të Nenit 45 Vendimet e Komisionit të Ligjit 9121”Për mbrojtjen e Konkurrencës” .

Në paragrafin e parë, në pjesën konstatuese të Vendimit të Komisionit, shkruhet se “Madhesia totale e tregut për vitin 2009 ka një xhiro rreth 82 milion Lek. Në variantin e parë të Raportit të Grupit të punës flitet për një xhiro rreth 68 milion leke. Nisur nga ky fakt me një përllogaritje të thjeshtë më rezulton se paskemi të bëjmë me një popullsi të këtij tregu gjeografik objekt-hetimi prej rreth 13.000 banorësh ose 15 000, që është tejte e pasaktë po të kemi parasysh se behet fjale për qytetin e Korçës, Maliqit dhe në një pjesë rurale si Pojan, Zvezde, Bulgarec, Pirc, Libonik. **Sa më sipër arrijmë në konkluzionin se jemi para rastit të një tregu me informalitet të theksuar, të një tregu ku ushtrohet një Konkurrence e Pandershme (Unfair Competition),** por që eliminimi i së cilës kërkon që Komisioni i Konkurrencës të bashkëpunojë me Drejtorinë e Përgjithshme të Tatimeve, apo drejtoritë rajonale të saj, bashkë dhe komunat përkatëse ku ushtrojnë veprimtarinë këto firma.

Në këtë kuadër e gjej me vend të theksoj se bazuar në dosjen hetimore grupi i punës nuk ka pasqyruar në Raport në trajtë shteruese të gjithë informacionin e ndodhur në të. Mbeshtetur edhe në Dosjen hetimore, seancën konsultative me disa nga ndermarrjet në hetim qëndrimi im është se ngritja e cmimit të bukës masive në qytetin e Korçës dhe fshatra rreth tij, ka ardhur si rezultat i disa faktorëve që nuk janë unike dhe me shkallë të njëjta si për të gjithë ndermarrjet që i janë nënshtruar hetimit por edhe për grupimin ku ka hasur rritje të cmimit. Ndermarrjet në hetim qoftë ato që kanë rritur cmimin kanë dallime jo të vogla si përse i përket madhësisë, teknologjisë, strukturës së kostos, për rrjedhojë faktorët dhe masa e tyre që kanë përcaktuar ndryshimin e kostos dhe të cmimit është e ndryshme. Në varesi të këtyre kushteve, peshës së bukës, për disa ka pasur ndikim prioritar rritja e cmimit të energjisë elektrike, karburantit, për disa të tjera rritja e cmimit të gazit të lenget nga 67 lek për kg në Nentor 2009, në 93

lek per kg ne Mars-Prill 2010, kalimi nga biznes i vogel pa TVSH ne biznes qe paguan TVSH, masave shtrënguese të administratës tatimore të këtij qarku për ta futur edhe këtë treg në hullinë e formalitetit dhe të kanaleve të kontrolluara nga shteti (pagimin e sigurimeve shoqerore)që shoqërohet (sipas praktikave ekonomike të sintetizuara edhe në teori) me një ngritje të çmimi, e cila nuk është gjë tjetër vecse një kosto normale që shoqëron formalizimin e tregjeve me dukuri të theksuara informaliteti. **Nje ndikim ne rritjen e cmimit te bukes ne Rrethin e Korces pati deklarata e emer te shoqates te bukes ne rrethin e Korces ne daten 17 Maj.** Përveç gazetave të ditës se nesërme, nga grupi hetimor nuk janë siguruar, evidenca prova dhe fakte se kush e ka bërë këtë deklaratë për të mbajtur një qëndrim ndaj deklaratës abuzive në emër të shoqatës së bukës. Qëndrimi i Komisionit të Konkurrencës ndaj kësaj deklarate në emër të shoqatës së bukës në Korçë është jo vetëm i nevojshëm por edhe i domosdoshëm.

Së treti, do të desha të nenvizoja dhe pasaktesi të tilla si ato në përcaktimin e Tregut Gjeografik ku përcaktohet se hetimi shtrihet në qarkun e Korçës. Kur jepet struktura e tregut të ndermarrjeve të prodhimit dhe tregëtimit të Bukës qarkun e Korçës listohen vetëm ndermarrje që operojnë në bashkinë e Korçës, Maliqit dhe disa komuna rreth tyre.

Sa më sipër nuk jam dakord me mos vlerësimin tërësor të evidencave në dosjen hetimor, në argumentet e pjesës konstatuese të vendimit, me eliminimin e vlerësimit të Raportit dhe procedurave përkatëse të grupit të punës hartuar nga shumica. Në këtë mënyrë jap miratimin tim për piken e dispozitivit të këtij vendimi, e cila lidhet me Mbylljen e Hetimit Paraprak në Tregun e Prodhimit dhe tregëtimit të Bukës në Qarkun e Korçës, për shkak të paprovueshmërisë nga ana e raportit të shkeljeve dhe/ose kufizimeve të konkurrencës që janë objekte të Ligjit 9121, datë 28.07.2003, “Për Mbrojtjen e Konkurrencës”. Nuk pranoj piken 2 të dispozitivit “ Pranimin e angazhimeve të paleve për rivendosjen e konkurrencës në treg” dhe pretendimin e grupit të punës se kanë ndryshuar cmimet në këtë territor për rivendosje të konkurrencës në treg. Nga hetimi i pjesëshëm rezulton se çmimet janë ato të ditëve të hetimit nga Grupi Hetimor i Autoritetit të Konkurrencës, dhe zhvillimeve të fundit në tregun e miellit gjatë muajit aktual.

Prandaj çmoj që për përmbajtjen e vendimit jap votën kundër.

KOMISIONI I KONKURRENCËS

Koço BROKA

(_____)

Anëtar

